

Österbottens välfärdsområdets samkommunens utlåtande gällande Närpes stads (Pörtomhemmet) understödsansökan till ARA

Närpes stad har begärt utlåtande av Österbottens välfärdsområde med anledning av renovering eller nybyggnation av Pörtomhemmet (17 effektiviserade serviceboendeplatser)

Motivering av de omständigheter som förordar projektet

Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA) förutsätter ett utlåtande från kommunens social- och hälsovårdsväsende om ansökan gäller stödboende, serviceboende eller intensifierat serviceboende (stödgrupperna II, III och IV). Syftet med utlåtandet är att försäkra sig om att projektet är långvarigt och ändamålsenligt för kommunens servicestruktur.

Från och med 1.1.2022 har 12 kommuner gett över anordnaransvaret för vård och omsorg till samkommunen för Österbottens välfärdsområde (ÖVPH). Vid ingången av år 2022 har också Närpes stad flyttat över anordnaransvaret för vård och omsorg till samkommunen. Anordnaransvaret betyder i praktiken att kommunerna äger fortsättningsvis de fastigheter som de ägt innan år 2022. Samkommunen fungerar som hyresgäst och hyr ut boendelägenheter till klienterna. Samkommunen ansvarar för att producera den vård och omsorg som den boenden behöver.

Österbottens välfärdsområdets samkommun har en servicestrategi där det framkommer att målsättningen för år 2025 är att 92% av de äldre över 75 år bor hemma, medan målsättningen är 94% år 2030 för samma åldersgrupp. Antalet personer över 75 år är i Närpes 1443 (år 2022). Enligt prognosen för år 2025 ökas antalet till 1569 och till 1671 år 2030 samt till 1757 år 2040.. I dagsläget finns 148 effektiviserade serviceboendeplatser inom Närpes stads geografiska område vilket motsvarar 10,26% av antalet invånare över 75 år. Ingen kö till effektiviserat serviceboende finns i nuläget i Närpes.

Tanken är att en nybyggnation är mera ändamålsenlig än en renovering av nuvarande utrymmen. Nybyggnationen ersätter det nuvarande Pörtomhemmet som är byggt år 1991. Planen är att nybyggnationen ersätter de nuvarande 17 boendeplatserna. Fördelen med en nybyggnation är att den ger möjligheter till flexibilitet, ändringsbarhet, klientfokus och kan planeras utrymmeseffektivt. Detta bedöms kunna reducera det totala antalet kvadratmeter som krävs för 17 boendeplatser. Vid en nybyggnation kan man även överväga om nuvarande tillredningskök skall ersättas, eller om ett utdelningskök är mera ändamålsenligt. Ur miljösynvinkel bedöms också en ny byggnation reducera miljöpåverkan, genom energieffektivitet.

Samkommunen för Österbottens välfärdsområde förordar ansökan till ARA-finansiering för en nybyggnation som motsvarar Pörtehemmet och dess 17 nuvarande platser enligt de beslut som Österbottens välfärdsområdets styrelse (13.6.2022) samt Österbottens välfärdsområdets samkommunens styrelse (14.6.2022) har gjort.

Uppgifter om projektet

Vid Pörtomhemmet delar i dagsläget 2 klienter på samma badrum, vilket inte är ändamålsenligt. Antalet kvadratmeter för allmänna utrymmen är relativt högt. Fördelen med en nybyggnation som är flexibel, ändringsbar och som planerats utrymmeseffektivt, bedöms kunna reducera totala antalet kvadratmeter som krävs för 17 boendeplatser. Med en nybyggnation är det också möjligt att stöda klientdelaktigt verksamhet och förbättra boendes aktiviteter i vardagen.

I samkommunen för Österbottens välfärdsområde har kriterier för styrning till effektiverat serviceboende harmoniserats under år 2022. Beviljande av boendeplats grundar sig på en bedömning av klientens funktionsförmåga och måtvärden som fås med hjälp av bedömningen (RAI mätare/kognition och fysisk funktion). För samtliga boende uppgörs en vård- och serviceplan som ligger som grund för den vård och omsorg som klienterna erhåller.

Nuvarande krav gällande personalresurser är 0,60 vårdare per boende. Från och med 1.4.2023 är kravet 0,70 vårdare per boende. Medeltalet i Österbottens välfärdsområdets samkommun är ca 0,65 vårdare/boende. Utmaningar gällande tillgång av personal finns även i Österbotten.

Ordnanande av tjänster inom projektet

Enligt servicestrategin för Österbottens välfärdsområdets samkommun är målsättningen att 92% skall bo hemma år 2025 och 94% år 2030 av de som fyllt 75 år. I dagsläget bor i Österbotten ca 90,5% hemma av de som fyllt 75 år. Kötiderna till effektiverat serviceboende varierar mellan 0-4,5 månader inom hela området i nuläget. För att kunna skjuta fram behovet av hemvård och boendeplats krävs en omfattande satsning på främjande, förebyggande och rehabiliterande service.

Inom samkommunen finns totalt ca 1800 effektiverade boendeplatser varav 600 är externa boendeplatser som köps via servicesedlar eller avtal. Resterande boendeplatser producerar samkommunen själv. Samkommunen producerar själv alla effektiverade serviceboendeplatserna i Närpes i nuläget.

För att klara av bemanningskravet på 0,7 i bemanningstäthet som träder i kraft 1.4.2023 krävs vid Pörtomhemmet 1 omsorgsassistent till från och med 1.4.2023. Vid Pörtomhemmet ordnas läkarservicen genom distansläkartjänst via köpavtal.

Datum och underskrift

_____ / _____

_____

Bilaga 1.

	Nuvarande pl-Nykyiset p. ovph/priv/tot	% vs >75 år/v	Prognos-Ennuste (2025) 8%	Prognos-Ennuste (2030) 6%	
Larsmo	38/0/38	10,11	38	33	
Jakobstad	65/208/273	10,69	232	185	
Pedersöre	88/0/88	9,21	94	78	
Nykarleby	51/40/91	9,32	86	70	
Vorå	104/0/104	12,34	74	61	
Korsholm	149/24/173	8,20	193	167	
Vasa	313/290/603	8,96	611	516	
Laihia	0/75/75	9,14	81	71	
Malax	75/0/75	9,19	72	60	
Närpes	148/0/148	10,26	126	100	
Kaskö	29/0/29	12,95	23	21	
Kristinestad	91/18/109	9,65	104	87	
Kronoby	53/44/97	11,76	75	61	
Korsnäs	35/0/35	11,86	26	22	
TOTALT	1938	9,64	1835	1533	